

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

58. Decisio Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Celso. Gandaven.
Exemptionis. Veneris 10. Maii 1647.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

assignare principium alicuius temporis; In praesenti autem casu clare constat de iudicio quod desumitur ex Privilegio exemptionis dictis Fratibus concessi per Bonifacium Octavum, & ab ipsis Dominicis in actis producto, ex quo propterea remanet destructa natura immemorabilis, *Put. decis. 426. n. 2. lib. 2. & 467. num. 6. coram Papa Gregorio Decimo quinto 454. num. 4. & 1102. num. 8. vers. sed tollitur difficultas coram Cardinale Seraphino, Buratt. decis. 551. n. primo, vers. unde sequitur, & decis. 83. num. 6. in recent. & 542. num. 3. p. 4. Tolitana Decimarum de Capilla 4. Iulij 1640. coram Eminentissimo Domino Cardinale Verospio, & in Burgen. Decimarum 26. Maij 1642. coram Reverendissimo Domino meo Pasquino, Colonien. Iurisdictionis 7. Maij 1646. vers. quoad secundum coram R. P. D. meo Corrado, Addendum est etiam quod testes pro Fratribus examinati non coarctant negatium scilicet, quod illi non soluerint, nec solvere poterint, quin ipsi sciuissent, prout deponere perneccesse deberent; nam quantum ipsi deponant de aliquo tempore minime fuisse solutum, potuit tamen alio tempore solui, vt explicat Cardin. Caualer. decis. 487. n. 3. Seraphin. dicta dec. 1102. num. 8. vers. & ideo in recent. dec. 67. n. 9. part. 4. & dec. 23. num. 5. p. 6. & Corduben. Decimarum 10. Maij 1604. coram Oriemburgo, confirmata 8. Maij 1610. coram Sanctissimo Domino Nostro Vercellen. Decimarum 13. Nouemb. 1645. vers. minus obstat, & 15. Ianu. 1646. coram R. P. D. meo Cerro.*

7. Vnde cum dicta immemorabilis, & praescriptio à Fratibus praetensa non remaneat concludenter probata, & per tres sententias conformes canonizata, interim ipsi in pedire nequeant, quin Capitulo concedatur manutentio, *Marescoruar. resol. lib. 1. c. 11. n. 67. & 8. dicitur Modern. Pers. obseruat. 45. num. 19. Theatina Iurisdictionis cum Vbaldo Seniore post dictum irati. de manutent. decis. 197. n. 2. Mantis. decis. 296. & in recent. decis. 273. num. 1. part. 2. maxime cum praescriptio in materia decimarum extendatur de Praedio ad Praedium, sed quolibet Praedio probari debeat iuxta regulam tantum praescriptum quantum possessum, Buratt. dec. 402. num. 4. Caualer. dec. 487. num. 4. Posth. de manut. obseruat. 731. num. 183.*

8. Et dum de anteriori possessione Capituli non dubitatur, multo minus suffragatur Fratibus allegata quasi professio exemptionis: cum non doceant quod sciente, & patiente Capitulo non soluerint Seraphinus dicta decisio. 1102. n. 8. vers. & maxime Buratt. dec. 572. num. 13. dicta Hispanen. Decimarum 27. Iunij 1634. §. primo quia non obstat, &c. vbi in hoc proposito luculenter multi allegantur Doctores. In praesenti autem casu excluditur talis scientia, & patientia Capituli dum decimae non implentur Capitulo exiguntur, sed arrendantur, vt fuit consideratum in dicta Vercellen. Decimarum 13. Nouemb. §. minus etiam probatur coram R. P. D. meo Cerro. Immo potius euidentissima resultat contradiçtio, & reluctancia Capituli dum ab ipso in arrendamentis, & locationibus, quae factae fuerunt pro tempore, exceptae, & reseruae apparent illorum omnium decimarum, qui eas solvere recusallent ad effectum, vt contra illos iudicialiter experiri posset, vt deponunt testes dicto Summario n. 7. per quam contradictionem necessario infertur Capitulum nunquam intellexisse eius quasi possessorem velle dimittere, sed saltem eam animo retinere, quae vt sufficiat ad istum effectum explicat *glos. in l. 1. §. in verbo possidet, l. 3. §. in omittenda ff. de acquir. poss. Gravian. discept. forens. c. 84. n. 31. vers. neque obstat. Buratt. dec. 604. n. 1. vers. nec possunt dici, & dec. 823. num. 5. vers. tum quia, & in recent. dec. 241. n. 4. vers. rursus 560. n. 3. part. 1. & 129. n. 4. vers. quoad sufficit part. 4. Duran. dec. 138. n. 5. & dicta Hispanen. decimarum coram R. P. D. Cerro nec visa, ibi, Vnde resultat, & in allegata Hispanen. Decimarum de Baroana*

coram R. P. D. meo Cerro §. quicquid circa fin. & talis continuatio possessionis metienda est ex parte possessoris, non autem ab eo contra quem possidetur. *Guido pap. dec. 629. & coram Papa Greg. XV. dec. 275. n. 2. & ibi Adden. n. 18. & in rec. dec. 341. n. 1. vers. quae possessio & 562. n. 1. 3. part. 1. & 205. n. 2. part. 2. d. Hispanen. decimarum 27. Iunij 1644. vers. Quia fuit responsum. Dato igitur, quod Arrendarij etiam fuerint negligentes in exigendo tales decimas, eorum tamen negligentia non praediucauit Capitulo, minusque illud priuauit sua possessione, quinimo illius vigore manutentionem petere potest iuxta doctrinam Bartol. in l. ff. vbi n. 3. ff. de acquir. poss. Verat. dec. 170. n. 9. & 182. n. 8. Adden. ad dec. 116. n. 5. coram Papa Gregor. XV. & dec. 12. n. 6. vers. Et Ministro par. recent. & doctè fuit etiam firmatum in dictis Hispanen. coram R. P. D. meo Corrado §. 2. quia vers. Non vique & coram R. P. D. meo Cerro §. 2. quia, & in Vercellen. decimarum 13. Nouemb. 1645. §. Minus, & coram eodem R. P. D. meo Cerro.*

9. Demum nihil refert quod bona huiusmodi transferint ex personis laicis in Ecclesiasticas personas, Quia cum agatur de alia Ecclesia, ac eius Capitulo, illius certe conditio respectu huiusmodi exactionis mutari atque fieri deterior non potuit ex mutatione personarum, contra quas possidebat, c. quoniam, vbi Abb. §. 1. de off. deleg. 1. §. ex his de verb. signif. Gratian. discept. forens. c. 113. n. 17. & c. 310. n. 59. Lotter. de benef. q. 38. n. 110. lib. 1. to. 1. de Modern. Peru. Coffer. 56. n. 5. Caualer. dec. 83. n. 7. & 379. n. 8. & in recent. decis. 341. n. 1. ibi, Quia ex mutatione par. 1. Romanae fideicommissi de Episc. 4. Aprilis 1631. coram Eminentissimo Cardinali Verospio.

Et ita vtraque parte informante &c.

DECISIO LVIII.

Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Celso.

Gandauen. Exemptionis.

Veneris 10. Maij 1647.

§. 1. **E**xistentibus Monasteriis tam Fratrum, quam Monialium SS. Saluatoris Ordinis Sancti Brigittae Teneramundanae in pacifica quasi possessione exemptionis ab auctoritate, & potestate Episcopi Gandauen. Ordinarij contententis eadem Monasteria, necnon personas, & bona illorum iurisdictioni suae esse subiecta, fuit per signaturam Sanctissimi, commissa causa Eminentissimo Cardinali Panzirolo tunc Rotae Auditori, in cuius locum successus dubitauit, an constaret de omnimoda exemptione, & libertate à iurisdictione Ordinarij: Et DD. in contumaciam Episcopi negligentis comparere, informantibus tantum Monialibus, Fratibus, & confessorio, affirmatiue responderunt. Moti ex amplissimis privilegijs, & indulcis Summorum Pontificum Bonifacij IX. Ioannis XXII. Pauli II. & Leonis X. Datis in sum. n. 2. 3. 4. & 5. Ex quibus aperitissime constat dicta Monasteria, Abbatissam, & Moniales, & confessorium, necnon bona quaecumque tam praesentia, quam futura, esse prorsus exempta, & immunita ab omnimoda Ordinarij, & aliorum quorumcumque iurisdictione, auctoritate, potestate, dominio, visitatione, & correctione, & sub iure, proprietate, ac protectione Diui Petri, eiusque S. Sedis fuisse susceptas, ex cuius amplissima concessionis forma clare resultat omnimoda, & totalis exemptio eorundem Monasteriorum, à iurisdictione Ordinarij, iuxta text. in cap. se Papa & in c. cum persona de priuil. in 6. Innocen. in c. veniens n. 7. vers. libertate de verb. signif. Ang. in summ. verbo exemptus num. 2. & eod. Tabien. n. 4. Dec. cons. 113. n. 6. vers. & in isto privilegio, & n. seq. vbi ampliat, etiam si non fuerit facta mentio de iure Ordinarij, Quod etiam voluit

voluit Chokier. de iurisd. ord. in exempl. n. 1. q. 11. a. n. 5. vers. nec erat necesse vsque ad fin. Mascard. de prob. concl. 72. n. 1. vers. primo si dicatur. & 2. Mar. Anton. var. res. lib. 3. res. 4. n. 1. Barbol. de potest. Episcopi alleg. 123. n. 11. vers. primo si Pontifex. & n. seg. Rota in Brunvifina iurisdictionis 9. Februar. 1579. coram Bubalo, & coram Seraph. dec. 1025 per tot.

2. Nec obstaré visum fuit, quod Abbatissa, & Moniales, necnon Fratres, & confessarius renunciauerint priuilegiis praedictis subiacendo se, & bona iurisdictioni eiusdem Episcopi; nam vltra quod huiusmodi renuntiatio exorta fuit per vim, & metum vt firmatum fuit in praesenti causa sub die 29. Aprilis 1641. coram Eminentiss. Panzirolo, & propterea nullius est roboris & momenti iur. iust. ff. C. quod mes. cau. Bart. in l. 1. §. 2. n. 2. ff. quar. rer. act. non datur. conf. 1. de renunc. R. l. conf. 100. n. 122. & segg. lib. 4. & firmatum fuit in Posuanien. Abbatia 15. Iunij 1646. coram me.

3. Adhuc dicebant DD. renunciationem praedictam non sustineri, ex quo non potest exemptus sine consensu Pontificis, cui immediatè subiectus est, renunciare priuilegiis Apostolicis, & iurisdictionem alterius prorogare. lex. est expres. in c. cum tempore de arbit. ibi. Cum & si sponte volueris de iure tamen nequiuersis sine licentia Romani Pontificis renunciare &c. & notat ibi Abb. n. 2. idem Abb. in c. significasti n. 8. in fine, vers. conclude ergo, & n. 9. de for. comp. Castr. conf. 431. n. 3. vers. quod autem lib. 1. Ferrer. conf. 102. n. 17. & 28. Gail. pract. obseru. 40. a. n. 1. per tot. ubi n. 5. reddit rationem, quia ingeret superioris nē subditus ab alio iudicetur. Roderic. quest. reg. tom. 1. quest. 36. art. 5. col. 1. vers. praeterea facit. Mandos. design. grat. §. exemptiones ab Episcopis vers. exemptus à iurisdictione fol. mibi 121. Sanch. super Decalog. lib. 4. c. 39. sub n. 29. vers. prima negat Modern. de iure Abbatiss. & Monial. disp. 17. quest. n. 1. & segg. 9. & in puncto firmavit Rota dec. 456. num. 10. 14. & seg. dec. 461. numer. 20. & segg. parie 5. in recent.

4. Et quamuis gloss. fin. in d. c. cum tempore de arbit. firmiter sustineri renunciationem in prauidicium renunciantis, licet fecus in prauidicium superioris, nihilominus quicquid sit de huiusmodi opinione, quam in terminis exemptionis reprobatur Abb. in eodem c. cum tempore n. 7. ea ratione, quia priuilegium exemptionis respicit non solum fauorem exempti, sed etiam eximentis, quorum ius est taliter coniunctum, & connexum, vt diuidi, & separari non possit, & firmavit etiam Rot. d. dec. 456. num. 11. & tribus segg. & dec. 462. a. n. 24. part. 5. recent.

5. In omnem casum non procedit in exempto immediatè subiecto Sedi Apostolica, vt aduertit Felin. in c. P. G. n. 13. vers. & intellige de offic. & potest. iud. deleg. Rota coram Seraph. dec. 595. n. 7. vers. cum enim isti, & coram san. mem. Greg. XV. dec. 325. n. 23. ibique Add. n. 29.

6. Exceptio vero praescriptionis in partibus alias deducta nullo modo merebatur allegari, tum quia illa non iustificabitur in facto, prout necessario esset iustificanda, tum etiam quia dum in contrarium constat de quasi possessione exemptionis, quaesita per Fratres, & Moniales, cessat quaecumque praescriptio praetensa per Episcopum circa exercitium iurisdictionis, quae in omnem casum non releuaret, cum non possit prauidicare iuribus Sedis Apostolicae per rex. in c. ad audientiam in fines. ibi Abb. n. 12. & Felin. n. 17. de praescrip. a. ubi. quas a. h. ions. C. de sacros. Ecc. Rota coram Seraph. dec. 1025. n. 22. vers. praeter has, & num. 23.

7. Praesertim attento decreto irritanti in praefatis indultis Apostolicis appposito, propter quod in scitur quicquid in contrarium gestum fuerit tam quoad titulum, quam quoad possessionem, adeo vt per negligentiam, & non vltum, nullum fuerit eiusdem Monasterii prauidicium illatum vt post Archidiacon. & alios probat Felin.

in c. cum accessissent n. 30. vers. quarto limita de consuet. Rota dec. 3. de priuileg. in antiq. & dec. 240. num. 4. par. 1. diu. & coram Buratt. dec. 704. n. 10. vers. tertio quia. Et sub die 5. Iunij 1641. incipien. Romanus Pontifex in §. necnon reliqua omnia.

8. Minus releuat, quod iuxta Regulas eiusdem Ordinis in cap. 26. constituitur Episcopus tam Sororum, quam Fratrum dictorum Monasteriorum Pater, ac visitator necnon etiam Iudex in omnibus causis, quae cum postea superuenerint priuilegia exemptionis à Pontificio IX. de aliis Pontificibus concessa, per quae omnis iurisdictione Ordinario competens in personis, & bonis huius religionis, sublati fuit, vtique dubitari non potest, quin fuerit derogatum dispositioni eiusdem reg. per rex. in capite 2. de consuet. in 6. Rota coram Greg. XV. dec. 267. numero 9.

9. Demum, ad id quod dicitur ex dispositione Concilij Trident. competere ordinario ius visitandi Monasteria, & loca exempta, placuit pro nunc DD. responso aliàs data in decisione Eminentiss. Cardinalis Panziroli, nempe dispositionem praedictam non habere locum in illis Ecclesiis, & Monasteriis, in quibus regularis obseruantia exercetur, vt apparet ex verbis eiusdem Conc. sess. 21. c. 8. de reform. ibi. Propterea communita Monasteria &c. in quibus non viget regularis obseruantia &c. exempta ab Episcopis, etiam tanquam Apostolica Sedis delegatis annis singulis visitentur &c. notat Roderic. quest. reg. tom. 1. quest. 36. col. 3. vers. sed his quae diximus. Erita &c.

DECISIO LIX.

Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Bichin.

Barchinonens. Exemptionis.

Luna 20. Maij 1647.

§. 1. **R**otalis sententia à R. P. D. meo Corrado lata confirmatio hodie in gradu appellationis reuocata fuit in dubium, & pro confirmatione responsum, quod ex decisionibus editis in prima instantia coram b. m. Coccino, & coram eodem D. meo Corrado satis eius iustitia deprehenditur, vt dixit Rot. dec. 325. n. 4. p. 5. recent. & validitas apparet ex resolutione processus iuxta vulgarem decisionem Capurae, dec. 260. p. 2. concurrente autem validitate, & iustitia sententia est confirmata Marc. Anton. de Amat. dec. 41. n. 31. Rot. dec. 207. n. 1. & dec. 295. n. 1. part. 5. recent.

2. Neque vtget vniuem ex aduerso deductum obiectum nullitatis ex quo sententia sit concepta per ablatium absolutum, ibi, saluo tamen & reseruate Sanctae Sedis beneplacito, qui ablatius facit conditionem l. à restatore ff. condit. & demonst. S. i. d. dec. 268. n. 11. Cocc. dec. 47. n. 11. conditio vero efficit vt sententia tanquam nulla veniat reuocanda, l. cum Iudex, ubi gloss. in verb. palam est circa fin. ibique Bart. n. 3. C. sen. & interloc. omn. iudic. l. 1. §. biduum ibi sane quidem ff. quaed. appellan. sit c. biduum 2. quest. 6. Franc. in c. praeterea num. de appellat. Guidop. dec. 67. n. 1. Ofas. dec. 146. n. 2. Quo magis quia haecenus conditio beneplaciti Apostolici purificata non fuit, vt per To. And. ad specul. i. de sentent. §. iuxta n. 17. verb. si iudex, Bald. in d. l. cum iudex n. 8. C. de sentent. & interloc. omn. iudic. Bu. st. in terminis sententiae conceptae per ablatium absolutum conf. 115. n. 6. & 2. segg.

3. Nam pro responsione Domini animaduerterunt, quod sententia in parte substantiali nullam habet conditionem, sed purè & absolute declarat Capitulum & Canonicos Cathedralis Barchinonensis, & singulos eorum